

AURKIBIDEA

Abuztuaren 13an, URTEAN ZEHARREKO XIX. IGANDEA	4
Abuztuaren 15ean, MARIA BIRJINAREN ZERURATZEA	12
Abuztuaren 20an, URTEAN ZEHARREKO XX. IGANDEA	19
Abuztuaren 27ean, URTEAN ZEHARREKO XXI. IGANDEA	26
Irailaren 6an, URTEAN ZEHARREKO XXII. IGANDEA	33
Irailaren 13an, URTEAN ZEHARREKO XXIII. IGANDEA.....	40

Abuztuaren 13an
URTEAN ZEHARREKO XIX. IGANDEA

Agurra

Jaunaren grazia eta bakea izan bitez zuekin.

Sarrerako oharpena

Itxaropenaren jaia dugu Eukaristia. Itxaropenezko jaia, Jainkoak gudan baduelako itxaropena, Erreinua eraikitzen kementsu ari gaitezen. Eta baita ere guk geuk Jainkoagan badugulako itxaropen sendoa gure bizitzan duen indar-ematean eta babesean. Eukaristia honek zabal dezala gure begirada, Biziaren Jainkoa aurki dezagun eta Hari begira berri gaitezen.

Damu-otoitza

Eukaristi ospakizun honen hasieran, eska diezaiogun Jainkoari bihotz-berritzearen grazia; horrela baketzea lortuko dugu eta elkartuago egongo gara Jainkoarekin eta geure senideekin.

—Jesus Jauna, gure **ba**kea zarena. Erruki, Jauna.

—Jesus Jauna, guretzat **ogi** egin zinena. Kristo, erruki.

—Jesus Jauna, bizia **ema**ten diguzuna. Erruki, Jauna.

Erruki dakigula Jainko guztiz ahaltsua, eta, gure bekatuak barkaturik, eraman gaitzala betiko bizira.

Otoitza

Jainko ahalguztidun betierekoa, Espiritu Santuak irakatsirik Zuri Aita esateko eskubidea eman diguzu; sendotu gure bihotzetan zure seme-alabatzako espiritua, agindu diguzun bizi betean sar gaitezen.

Zure Seme Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez,
Zurekin eta Espiritu Santuarekin batean
Jainko eta Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Hitzaren liturgiari oharpena

Jainkoaren agertzeko bidea ez da lilura eta handikeria. Isiltasunean, eguneroko gauza apaletan, biziaren xumetasunean: han Jainkoa. Ebanjelioak ere konfiantzarako gonbitea egingo digu.

Lehenengo irakurgaia (1 Erg 19, 9a. 11-13a)

Erregeak lehenengo liburutik

Egun haietan, Elias Horebera, Jainkoaren mendira, etorri eta hango hartzulo batean gelditu zen. Jaunak esan zion: «Atera eta zaude zutik mendian, Jaunaren aurrean; Jauna igaroko da».

Jaunaren aurretik haize zakar indartsuak jo zuen, mendiak urratzen eta harkaitzak zartatzen zituela; baina Jauna ez zegoen haizean. Haizearen ondoren, lurrikara izan zen; baina Jauna ez zegoen lurrikaran. Lurrikararen ondoren sua; baina Jauna ez zegoen suan. Suaren ondoren haize fin baten hotsa.

Entzun zuenean, Eliasek aurpegia estali zuen soingainekoaz; gero, irten eta zutik gelditu zen hartzulo aurrean.

Erantzun-salmoa (Sal 85 [84], 9ab eta 10. 11-12. 13-14)

Jau - na, zu - re on - gi - nai - a e - ra - kus e - zai - gu -
zu, zu - re sal - ba - me - na e - mai - gu - zu.

- ✠. Entzungo dut Jainkoak **di**oena:
 Jaunak bakea agintzen die bere herriari eta **fed**edunei.
 Hurbil dute salbamea begirune **di**otenek;
 bai, gure lurraldean kokatuko da Jaunaren aintza. Ṙ.
- ✠. Maitasunak eta leialtasunak elkar **dute** aurkitzen,
 justiziak eta bakeak elkar **besar**katzen.
 Leialtasuna lurretik **da** ernetzen,
 justizia zerutik jaisten. Ṙ.
- ✠. Jaunak emango **du** euria,
 eta gure lurrak ekarriko **bere** uzta.
 Haren aurretik joango da **just**izia,
 haren urratsei jarraituko die ongizateak. Ṙ.

Bigarren irakurgaia (Erm 9, 1-5)

San Paulo Apostoluak Erromatarrei egindako gutunetik

Senideok: Egia diot –Kristo dut lekuko–, ez diot gezurrik; neure kontzientziak ere, Espiritu Santuak argituta, hala aitortzen dit: handia da nire nahigabea, etengabea nire bihotzeko mina.

Ni neu madarikatua, Kristogandik aldendua, izatea ere onartuko nuke, baldin eta hori nire odoleko senideen onerako balitz. Israelen ondorengoak dira eta Jainkoak seme-alabatzat hartu zituen; haiek dituzte Jainkoaren presentzia aintzatsua, itunak, legea, kultua eta agintzariak; haienak dira arbasoak eta, giza jatorriari dagokionez, haiengandik dator Kristo, gauza guztien gainetik dagoen Jainkoa. Bedeinkatua izan bedi mendeetan. Amen

Aleluia (*Sal* 130 [129], 5)

∞. Jaunaren **zain** nago
haren hitza **dut** itxaro. ∞.

Ebanjelioa (*Mt* 14, 22-33)**Homiliarako argibideak**

Zenbat aldiz galdetu diogu geure buruari non ote dabilen Jainkoa, zergatik ez ote duen bere presentzia nabarmenago agertzen, nola ez ote dituen bere bideak argiago eta ozenago erakusten? Gure ulertu-ezinari eta sinestu-ezinari sortzen zaizkion nahiak eta galderak dira horiek. Eta askotan, gauzak geure erara gertarazi nahi izaten ditugulako, eta Jainkoaren egintza geure erara irakurri nahi izaten dugulako, ez dugu Jainkoarenik ezer ikusten. Jainkoari antzematen ikasi beharko luke gure fedea, ongi izateko.

Jainkoarengana hurbiltzen garenean, ez gara sekula hutsean hurbiltzen. Aurrez jakin ohi dugu Jainkoa nor den, nolakoa den. Jainkoaren ideia aurrez finkatua eduki ohi dugu askotan. Eta ideia horren arabera, gehienetan iruditzen zaigu Jainkoari hobeto datorkiola handia, txikia baino. Gauza handiekin, indartsuekin uztartzen dugu Jainkoaren ideia. Eta horren arabera, gauza handien arrastoan, gertakizun nabarmenen harian bilatu ohi dugu Jainkoa. Eta, jakina!, ez dugu Jainkoa aurkitzen, ez diogu uste genuen bezala eta uste genituen tokietan antzematen.

Begi fededunek, Jaunaren presentzia irakurtzen badakite. Jauna beti gurekin baitoa, unti berean. Ez da, ez, guk nahi bezala agertzen. Baina, hantxe doa beti bidelagun. Lehenengo irakurgaiak ederki sailkatu ditu Jaunaren presentziaren moldeak. Gu indar zaleak gara. Nabarmenkeria zaleak. "Baina Jauna ez zegoen han". Haize gozoaren zuzmurrean, hantxe ia ez entzun ez antzeman egiteko moduan. Baina hantxe! Presentzia suabea da, baina beti ere eraginkorra, askatzailea, onerakoa. Isiltasun sakona behar da presentzia hori entzuteko. Bihotz entzulea behar da aditzeko. Barrua bakean behar da, entzutea eragotziko digun builarik ez izateko. Jesus ez al zen mendira igotzen, isiltasunera, han bere Aitaren ahotsa entzuteko? Eta, ez al duzu ebanjelioko larrialdian ikusi? Jaunari entzuten zaionean, gurekin dihoala antzematen zaionean, bizitzak beste atsedena hartzen du, beste gozamina! Bizitza bere onera datorkizu, bere barealdira, sakonenean!

Pedrorena gertatzen zaio gure fedeari. Egun batean fedea besarkatu genuen, fedea esperientzia ederra iruditu zitzaigulako. Uretara, bizitzaren uretara salto egin genuen. Jesusen bideari betirako lotzeko prest geuden. Hain ederra eta hain bikaina eta hain erakargarria iruditu zaitzaigun esperientzia hura! Gure fedea "konkista" ederra iruditu zitzaigun! Fedeaz jabetu! Horrek ederki erakusten du gure fedeak zer bilatzen duen: Jainkoaren presentzia patrikan eraman nahi genuen, geure beharretara tolestatua. Baina, azal ustetsu eta indartsu hori erortzen denean, betiko ahuldadea agertzen zaigu barrutik, betiko beldurrak, betiko ezinak, geure gizalegea bere horretan! Fedeak ez baititu ahuldadea kentzen. Ahuldadean ere bakea ematen digu fedeak! (*ik. Ebanj.: Pedroren esperientzia*).

Honek guztiak zer erakusten ote digu? Fedearena ez dela agertzen gauza handietan, nabarmenkerietan, geure segurantzetan. Fedearen eguneroko bizitza arruntzean agertzen da. Eguneroko aire suabe eta

bare horretan. Jainkoa, ezer gertatzen ez den horretan agertu ohi da. Horrek bere eskakizunak ditu:

- Jainkoari txiki izaten utzi behar diogu. Oso gizalegezkoa agertzen da Jainkoa. Ahulengan agertu nahi du. Eguneroko bizitzako ur mugikor horietan agertzen da Jainkoa.
- Eguneroko bizitza arruntean adi bizi behar dugu. Arazoak ez dira erabaki handi eta builosoekin konponduko. Eguneroko ahalegin txikietan aldatzen da mundua. Eguneroko ahalegin ezerezak indar eragilea du.
- Jainkoa ez dabil gordeka, jolasean. Gurekin estu lotua dago. Baina gure askatasuna kateatu gabe. Jainkoak ez du ezer ezarri nahi, ez gaitu ezertara derrigortu nahi. Jainkoak oso xume jokatzen du. Oso isilean, oso gordean. Izenik gabeko jende maitalearengan agertzen da Jainkoa aire bare bezala.

Era honetako jokalegea ikasita, berriro ere itsas uretara joan behar dugu. Seguru ez denarekin atrebitzeko adina adore izan dezakegu. Fedeak, agian, ez digu segurantzarik emango, baina segurantzarik gabe konfiantzaz bizitzen erakutsiko digu. Politikan, kulturean, gizartean, lanean, kalean, ezkontzan, heziketan... gauzak kolokan daude. Oporretan ere, senti dezakegu gure leialtasunen koloka izutzailea. Segurantzak maite ditugu. Oinak seguruan tinkatuak nahi izaten ditugu. Baina ur gainean ibiltzen ausartu behar dugu. Bakoitzak daki non eta zertan esaten dion Jesusek "zatoz". Bakoitzak badakigu ondo asko non dagoen dagokigun itsasoa. Eta Jesusen dei horri erantzun egin behar zaio. Eta uste ona Jaunarengan jarritz, joaten ausartu. Harrokeriak alferrik dira. Asko-usteak pauso laburra du. Eta berehala ikus dezakegu gure harrokerien pisuaz ur azpira sartzen hasten garela. Zenbat eta arinago eta, onenean, hobeto genbilzke ur gainean. Konfiantza sendoareen besoetan, ez gara

urperatuko. Eta, gainera, beti hortxe daukagu Jesus, eskutik heltzen diguna!

Eukaristia ospatzera goaz. Igandeko Eukaristia. Ez ote dugu zuzmurra suabe eta bakeosoia entzungo gaur? Bai. Hementxe, abuztuko goiz honetan, isiltasun sakonenean, Jaunaren presentzia entzungo dugu, entzuten dihardugu. Eta gero itsasora joango gara. Itsasontziari sendo eutsiko diogu olatu handiaren artean bada ere. Jauna gurekin daukagula badakigu eta!

Jainkoaren herriaren otoitza

Egiogun otoitz Kristori, hitz eman zuen bezala entzun dezan Bere izenean bildu garenon otoitza.

- Bakearen alde, Elizen arteko batasunaren alde, gu guztion zorionaren alde.
- Behartsuen alde dihardutenen alde, adinekoei laguntzen dietenen alde, ahulak zaintzen dituztenen alde.
- Nekaturik eta ezinean daudenen alde, arriskuan direnen alde, loturik bizi direnen alde.
- Gure alde otoitz egiten dutenen alde, guk otoitzean gogoan ditugunen alde, gure hildakoen betiko atsedenen alde.

Jainko ahalguztidun betierekoa, Zure esku dituzu diren guztiak; entzun gure otoitzak eta egizu bizirik eta eginkor suma zaitzagula gure historian, zailtasunak eramanpenez onartu eta Zure erreinuaren bakerantz gertura gaitezen. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Oparigaien gainekoa

Hartu bihotz onez, Jauna,
zeure Elizaren dohain hauek,
guk eskaintzeko Zeuk maitasunez emanak;
egin itzazu, zeure indarrez,
gure salbamenaren sakramentu.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Jaunartze-ondorengo otoitza

Hartu dugun sakramentu honek salba gaitzala, Jauna,
eta sendotu zure egiaren argitan.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Abuztuaren 15ean
MARIA BIRJINA DOHATSUAREN ZERURATZEA

Agurra

Jauna zuekin.

Sarrerako oharpena

Ama Mariaren zerura jasotzea ospatzen dugu Abuztuaren erdi honetan. Denontzat hitz eman zuena Amarengan bete du Kristo Jaunak eta horrek gure itxaropena sendotzen du, gure fedea indartzen. Ospa dezagun bihotzez festaburu eder hau.

Damu-otoitza

Isilune bat egin dezagun, eta sar gaitezen geure baitan, Aitaren errukia gozatzeko.

—Jesus Jauna, zeure Ama zure ondora eraman **nahi** izan duzuna. Erruki, Jauna.

—Jesus Jauna, zeure burua **eskaini** diguzuna. Kristo, erruki.

—Jesus Jauna, Aitaren eskuinaldetik Ama Mariaren aintza erak**usten** diguzuna. Erruki, Jauna.

Erruki dakigula Jainko guztiz ahaltsua, eta, gure bekatuak barkaturik, eraman gaitzala betiko bizira.

Otoitza

Jainko ahalguztidun betierekoa,
zeruko ospera eraman zenuen, gorputz eta arima,
Maria Birjina Sortzez Garbia, zeure Semearen Ama;
egizu, goiko ondasunak bila ditzagula beti,
zeruko ospean parte izan dezagun harekin.

Zure Seme Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez,
Zurekin eta Espiritu Santuarekin batean
Jainko eta Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Hitzaren liturgiari oharpena

Jainkoaren Hitzak gizakion bokazioa, egitekoa argitzen du. Mariak bete-betean bereganatu zuen Jainkoaren Hitza, entzule leial izanez, Jaunaren nahia betez eta gauza guztietan bihotz garbiko izanez. Geu ere, Hitzaren entzule apal egin gaitezen, Jainkoaren nahia betetzen ikasteko.

Lehenengo irakurgaia (*Ap 11, 19a; 12, 1-6a. 10ab*)

Apokalipsia liburutik

Ireki zen Jainkoaren santutegia zeruan eta haren itun-kutxa agertu zen santutegian. Seinale handia agertu zen zeruan: emakume bat eguzkiz jantzia, ilargia oinazpian eta hamabi izarreko koroa buruan. Haurdun zegoen eta, erdiminez eta haugintzako oinazez, garrasika ari zen.

Beste seinale bat ere agertu zen zeruan: herensuge gorri handi bat, zazpi buru eta hamar adar zituena, eta buruetan koroa bana. Bere isatsez zeruko izarren herena arrastaka hartu eta lurrera jaurti zuen. Herensugea, haurra izateko zegoen emakumearen aurrean gelditu zen, jaio orduko semea irensteko.

Emakumeak semea izan zuen, herri guztiak burdinazko makilaz gobernatuko dituena; hartu zuten semea eta Jainkoaren tronuraino eramán zuten. Emakumeak, berriz, basamortura egin zuen ihes; han leku bat prestatua zion Jainkoak.

Orduan, ahots handia entzun nuen zeruan esaten: «Orain etorri dira gure Jainkoaren salbamena, indarra eta erregetza, eta beraren Mesiasen agintea».

Erantzun-salmoa (Sal 45 [44], 10. 11-12. 16)

- ∞. Errege-alabak dituzu zeure aukeratuen artean, zure eskuinean erregina, urre finez apaindua. ∞.
- ∞. Entzun, alaba, eta ikusi, makur ezazu belarría, ahaztu zeure herriaz eta aitaren etxeaz. ∞.
- ∞. Zoraturik dago erregea zure edertasunaz; bera duzu jaun, egiozu ahuspez agur. ∞.
- ∞. Pozik eta alai daramatzate, eta erregearen jauregira sartzen dira. ∞.

Bigarren irakurgaia (1 Ko 15, 20-27a)

San Paulo Apostoluak Korintoarrei egindako lehenengo gutunetik

Senideok: Piztu da Kristo hilen artetik, heriotzatik piztuko direnetan lehen-fruitu. Izan ere, heriotza gizon baten bidez etorri zen bezala, gizon baten bidez etorri da hildakoen piztuera ere. Eta Adamekin duten elkartasunagatik gizaki guztiak hiltzen diren bezala, Kristorekin duten elkartasunagatik denak itzuliko dira bizira.

Baina bakoitza bere garaian: lehenengo Kristo, lehen-fruitua denez; gero, Kristorenak, hau berriro etortzean. Gero, azkena izango da,

Kristok, Jainkoaren kontrako nagusitza, aginte eta indar guztiak ezereztu ondoren, Jainko Aitari erreinua emango dionean. Kristok errege izan behar baitu, Jainkoak etsai guztiak haren oinazpian ipini arte. Azkena ezereztuko den etsaia heriotza izango da. Izan ere, «gauza guztiak haren menpean jarri ditu Jainkoak».

Aleluia

A - le - lu - ia, a - le - lu - ia, a - le - lu - ia.

℣. Zerura jaso izan da Maria Birjina;
pozik daude aingeruak. ℟.

Ebanjelioa (Lk 1, 39-56)

Homiliarako argibideak

Zorionekoa zu, sinetsi duzulako

Mundu honetan eta bizitza honetan baino ez, gizakiaren **errealizazio osoa** eskaintzea da gaur egungo kulturak kristautasunari botatako erronka handia. Nahikoa du zorion horrekin, eta piztueraren kristau sinesmena baztertzen du, ilusio modura. Horregatik eta bitxia bada ere, inkestek erakusten dute espainiarren ehuneko laurogeita hamarrek ia Jainkoarengan sinesten dutela diotela, baina ehuneko berrogeita hamar pasatxo baino direla hil ondorengo piztueran sinesten dutenak. Eta are harrigarriagoa da, oraindik, askok enkarnazioan sinestea, Ekialdeko ideia izaki, gure kulturaren txertatzen joan bada ere.

Gaurko festaburuak kredoaren azken lerroan kokatzen gaitu: sinesten dut haragiaren piztuera eta betiko bizitza (*1 Ko 15,20-26*). Mariaren Zeruratzeak Jesusen piztuerarekin hasitako **gizaki berriaren** irudia erakusten digu. Ez da supergizaki bat, emakume baten apaltasunean, gure muga eta handitasun guztiak gurekin partekatzen dituen gure arreban, egia egindako Jainkoaren ametsa baizik.

Zeruratzea bizitza oso baten gorentasuna da, eta Jainkoak ematen du azken ukitua, Amak Semearen ahalik eta antzik handiena eduki dezan eginda, haren misterio guztiakin lotuta egon ondoren. **Fedezko bizitza baten** emaitza da, zentzu batean, horregatik etorri zen Jauna haren barruan bizitzera. Horrek ez zuen bere bizimodu apala aldatu; aitzitik, erromes izan zen beti fedean, bere historia zehatzean denboraren zeinuak bereizten saiatuta.

Fedea izan zen haren zorionaren oinarria (*Lk 1,39-56*). Mariak Jainkoa, Kristo Jesusengan adierazia, jarri zuen bere bizitzaren erdian, eta bere Semearen kausari eskaini zion bere bizitza, gizakiak salbatzeari. Bere burua hustu zuelako bete ahal izan zen azkenean guztiz Jainkoarekin, eta Berpiztuaren loriak eralda zezan utzi. Eraldatze horrek **pertsona osoari** eragin zion, gorputzari zein arimari, bizi izandako historia zehatz guztiarekin.

Lorian goretsitako Maria ez dago bizi jaioberria irenstearekin mehatxatzen duen dragoiaren kontrako borrokaren zailtasunen erdian gaudenongandik gugandik urrun (*Ap 11,9-12,10*). Erromes dabilen Elizarekiko elkartasunean, beti, **itxaropen keinu** gisa agertzen zaigu guztioi Maria. Gure bizitza ez da heriotzarekin ezerezean amaitzen den alferrikako pasio bat. Gu ere gure gorputzak eta arimak, bizi izan ditugun historiak eta maite izan ditugun errealitate guztiak eraldatuta ikustera deituta gaude. Hori guztia da Kristok hasitako **kreazio berriaren** hazia, Mariarengan ere hazten ikusten duguna.

Eukaristia honetan, poz gaitezen Mariarekin, desiratutako helmugara iritsi baita, eta eska diezaigun Erreinuaren etorreraren alde lan egitera eramango gaituen itxaropen keinu izateko beti guretzat.

Jainkoaren herriaren otoitza

Senideok, zuzen diezazkiogun Jaunari gure otoitzak, Maria Birjina zeruratu zuela ospatzen dugun egun honetan:

- Elizaren seme-alaba guztiek, Jainkoaren Amarekin bat eginik, Jaunaren handitasuna goretsi eta harengan poztu daitezen.
- Jaunaren errukia bere fededunengana iritsi dadin eta gizaldi guztiak poztu daitezen, Jaunak Mariarengan gauza handiak egin dituelako.
- Jaunak, bere besoaren indarrez gora jaso ditzan ezerezak, ondasunez bete ditzan gose direnak eta lagun biezaio bere herriari gure arbasoei hitz eman bezala.
- Bere Ama Erregina koroatu duen Kristo Jaunak, guri ere eman diezagun egun batean, munduaren hasieratik prestaturik duen erreinua.

Jainko Jauna, Zure Semearen Ama egin zenuen Maria Birjina; entzun gure otoitzak eta egizu, haren laguntzaz, parte izan dezagula egun batean betiereko zorionean. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Oparigaien gainekoa

Igo bedi Zugana, Jauna, jaieraz egiten ari garen eskaintza, eta, Maria Birjina guztiz dohatsua zeruetara jasoaren otoitzari esker, egizu, gure bihotzak, goi-maitasunaren garrez suturik, jo dezala etengabe zugana. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Jaunartze-ondorengo otoitza

Sakramentu salbagarria hartu dugu, Jauna;
egizu, Maria Birjina dohatsua
zeruetara jasoaren otoitzari esker,
piztueraren aintzara irits gaitezela.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Abuztuaren 20an
URTEAN ZEHARREKO XX. IGANDEA

Agurra

Hartzazue Jaunaren maitasun-agurra. Haren bakea izan bedi zuekin

Sarrerako oharpena

Igandeko batzarrak argi adierazi behar du harrera oneko Eliza garela, inongo arrazoiengatik inor baztertzen ez duena, gu ere, garen bezalakoak izanik Jainkoak beti onartzen gaituela ahaztu gabe. Ekin diezaiogun Mezari bihotz zabalez.

Damu-otoitza

Eska diezaiogun orain, Kristori, errukia eta barkamena:

—Jesus Jauna, gugatik gurutzean hil zinena. Erruki, Jauna.

—Jesus Jauna, heriotza garaituz Aitak piztua. Kristo, erruki.

—Jesus Jauna, beti gure alde Aitaren ondoan zaudena. Erruki, Jauna.

Erruki dakigula Jainko guztiz ahaltsua, eta, gure bekatuak barkaturik, eraman gaitzala betiko bizira.

Otoitza

Oi Jainko,
ondasun ikusezinak dituzu maite zaituztenentzat;
piztu gure bihotzean zeure maitasunaren garra,
Zu gauza guztietan eta gauza guztien gainetik maite izanez,
guk asma ditzakegunak baino handiagoak diren
Zuk agindutako ondasunak irits ditzagun.

Zure Seme Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez,
Zurekin eta Espiritu Santuarekin batean
Jainko eta Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Hitzaren liturgiari oharpena

Salbamena ez da Israeldarrentzat bakarrik. Gogo oneko gizon-
emakume guztiei agertzen die Jainkoak bere aurpegi maitekorra.
Jesusekin topo egiteak horixe agertzen digu modu ederrean.

Lehenengo irakurgaia (*Is 56, 1. 6-7*)

Isaias Profetaren liburutik

Honela mintzo da Jauna:

«Gorde zuzenbidea, egin justizia,
iristear baitago nire salbamena,
agertzeaz nire garaipena.

Jaunaren kultu-zerbitzurako,
haren izena maitatzeko eta haren morroi izateko
atxikiko zaizkion atzerritarrak,
larunbata profanatu gabe gordetzen dutenak
eta nire itunean leial irauten duten guztiak
neure mendi santura ekarriko ditut,
eta pozez beteko neure otoitz-etxean;
onartuko ditut neure aldare gainean
haien erre-opariak eta sakrifizioak;
nire etxea otoitz-etxe baita,
eta hala deituko dute herri guztiek».

Erantzun-salmoa (*Sal* 67 [66], 2-3. 5. 6 eta 8)

Jau-na, zu-re mai - ta - su-na a - bes-tu-ko dut
 be - ti - ren be - ti.

- ✠. Erruki bekigu Jainkoa eta bedeinka gaitzala,
 ager diezagula aurpegi argia,
 ezagut dezaten munduan zure bidea,
 nazio guztietan Zugandiko salbamena. ☩.
- ✠. Poztu bitez kantari nazioak,
⁽⁻²⁾ zuzentasunez baitituzu gobernatzen herriak
 eta gidatzen munduan nazioak. ☩.
- ✠. Ene Jainko, aipa zaitzatela herriek,
 aipa zaitzatela herri guztiek.
 Bedeinka gaitzatela Jainkoak,
 izan diezaiola begirune mundu osoak. ☩.

Bigarren irakurgaia (*Erm* 11, 13-15. 29-32)

San Paulo Apostoluak Erromatarrei egindako gutunetik

Senideok: Zuei, jentiloi, diotsuet: «Jentilen apostolu naizenez, ospetsu egin nahi dut neure zerbitzu hau, ea neure jatorrikoen inbidia pizten dudan eta horietako batzuen batzuk salbatzen ditudan. Israeldarrak baztertzetik Jainkoarekin baketzea etorri baldin

bazazio munduari, zer ote datorke Jainkoak haiek berriro onartzetik? Heriotzatik bizira itzultzea izango litzateke hori!

Behin betikoak dira Jainkoaren dohainak eta deia. Zuek, garai batean Jainkoarekin errebelde zinetenok, orain, israeldarren errebeldiari esker, errukia lortu duzue. Era berean haiek ere: orain errebelde bihurtu dira, zuei egin zaizuen errukiari esker errukia lor dezaten. Jainkoak errebelde izaten utzi baitzien gizon-emakume guztiei, denez erruki izateko».

Aleluia (Ik. Mt 4, 23)

∇. Erreinuari buruzko Berri Ona hots egiten zuen **lesusek**, eta herrian gaitz guztiak sendatzen zituen. ∇.

Ebanjelioa (Mt 15, 21-28)

Homiliarako argibideak

Emakume, handia da zure fedea

Gure herrietan, elizara etortzen den jendeari begiratu besterik ez dago pentsatzeko, erlijioa emakumeek kontu handiago zaintzen duten zerbait dela beraien bizitzan. Behar bada, sentiberago dira errealitate espiritualekiko... auskalo! Antzinako kulturetan, berriz, erlijioa, bai publikoki bizi zena baita familia-girokoa ere, aitaren ardura zen familiaren baitan. Ebanjelioak, ordea, emakumeak kristau bizitzan gero eta protagonismo handiagoa hartuz aurkezten dizkigu, fedearen egiazko eredu aurkezten dituelarik. Ez Andre Maria

bakarrik, baita emakume atzerritarra ere eredu aurkezen zaigu, giza indarrak ahultzen direnean Jainkoaz erabat fidatzen den pertsona bezala agertzen baitzaigu, gaur ikusi dugun bezala.

Gau ere etorkinek, gizon nahiz emakumek, fede testigantza bizia ematen digute askotan. Beraietako asko eta asko gaitzik txarrenak, pobretasunarenak, harrapatu ditu eta askotan nagusien mahaiko apurrekin bizi behar izaten dute, ebanjelioan ikusi dugun moduan. Bai jatorriko lurraldean, baita etorkin diren lurraldean ere, beste batzuk agintzen diete, ez dute lan baldintza duinik aurkitu, baztertuta sentitzen dira... eta Jainkoagandik mirari bat itxarotea beste esperantzarik ez dute.

Elizak, hasieratik hautsi zituen juduen molde estuak, herri eta kultura guztien bidera ateratzeko, hau da, egiaz katolikoa, unibertsala, izateko. Kultura desberdinetan txertatzen asmatu izan du Elizak, Jainkoaren seme-alaben elkarte handia osatzen duela ahaztarazten duten itxikerietan mugatu gabe. San Joan Krisostomok esana da: "Erromako kristauak badaki, Indiako kristaua senide duela". Profetek ere sumatu zuten hori: Jainkoa ezin zitekeen herri bakarraren jabego izan; atzerritarrek ere badute eskubide Jaunaren zerbitzari izateko (Is 56, 1, 6-7).

Nagusien eta "zakurren" mundua utzi eta ogi bera jango duten mahaikide izatea da kontua. Hori da Eukaristian gaurkotzen dugun kristau izaera jatorra. Denok mahai berean, ogi beretik eta ardo beretik hartuz. Arazoa da, ordea, Elizatik atera eta berriro ere hemen sartzean ahaztuta utzi genituen mugak eta bazterketak nagusitzen direla. Ez dugula hemengo mahaikide izatea bizitzara behar bezala luzatzen.

Krisialdi ekonomikoaren garaian, gainera, etorkina baztertzeko arriskua handiagoa da. Gutxiago dugunean, iruditzen zaigu

etorkinek lana eta ongizatea kentzen digutela. Ahaztu egiten zaigu beraien lanari eta ahaleginari esker ere izan dugula aurreko urteetan izan genuen ongizatea eta ugaritasuna. Gure eskuzabaltasuna une zailtan agertu behar dugu, krisiaren eraginak talderik ahulenetan indar handiagoa izan ez dezan. Eukaristiaren ospakizunak eman diezazkigula errai errukitsuagoak, bizitzaren otordutik inor ez batzertzen egiaz ikas dezagun.

Jainkoaren herriaren otoitza

Senideok: dei egiogun Jaunari, gure otoitzak entzun ditzan eta lagun diezagun:

- Eska dezagun gaixorik daudelako edota senideen zerbitzura daudelako igandea ospatzera etorri ezin dutenentzat; ospakizun honetan parte hartzerik ez badute ere, Jaunaren poza falta ez dezaten.
- Eska dezagun behartsuenen zerbitzura bizitza eskaintzen dutenentzat; senideekin partekatzen dutena barne-poz eta alaitasun bihur dadin beraiengan
- Eska dezagun bidean edota etxetik urrun direnentzat; Jainkoak babes ditzan eta barne-bizitza zaintzeaz ahaztu ez daitezen.
- Eska dezagun guretzat; fedean aurrera egin dezagun eta on egiteko gogo gero eta handiagoa izan dadin gudan.

Jainko Jauna, bihozbera eta apala den Zure Semearen bidez agertu diguzu gizakiak salbatzeko duzun asmoa; entzun gure otoitzak eta ugari itzazu gudan Kristoren sentipen berak, gure hitzez eta egintzaz Zure maitasun leialaren testigantza eman dezagun beti. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Oparigaien gainekoa

Onartu, Jauna, gure dohain hauek;
horien bidez harreman miragarriak ditugu Zurekin;
egizu, Zeuk emandakoak eskainiz,
izan dezagula Zu Zeu hartzeko grazia.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Jaunartze-ondorengo otoitza

Jauna, sakramentu honetan Kristorekin bat eginik
zure errukiari deika gaude apalki:
izan gaitzela lur honetan zure Semearen irudikoago,
haren zorion bera izan dezagun zeruan.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Abuztuaren 27an
URTEAN ZEHARREKO XXI. IGANDEA

Agurra

Jaunaren grazia eta bakea izan bitez zuekin.

Sarrerako oharpena

Fede bera aitortzen dugunok, mahai berean elkartu gara, Kristo gure Jauna aitortuz eta ospatuz; apostoluen oinarri gainean eraikitako Eliza gara, testigu izatera bidalia den Eliza. Senti dezagun elkartasunaren poza.

Damu-otoitza

Eska diezaiogun orain, Kristori, errukia eta barkamena:

—Jesus Jauna, gugatik gurutzean hil zinena. Erruki, Jauna.

—Jesus Jauna, heriotza garaituz Aitak piztua. Kristo, erruki.

—Jesus Jauna, beti gure alde Aitaren ondoan zaudena. Erruki, Jauna.

Erruki dakigula Jainko guztiz ahaltsua, eta, gure bekatuak barkaturik, eraman gaitzala betiko bizira.

Otoitza

Oi Jainko,
gogo bateko egiten dituzu zeure fededunen bihotzak;
egizu, maita ditzala zure herriak Zuk aginduak
eta itxaro Zuk hitzemaña,
mundu honetako gorabeheren artean,
geure bihotza egiazko zoriona dagoen lekuan jar dezagun.

Zure Seme Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez,
Zurekin eta Espiritu Santuarekin batean
Jainko eta Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Hitzaren liturgiari oharpena

Isaiasen hitzak irakaspen argia ematen digute: edozeinek edozer arduragatik duen boterea zerbitzu bihurtzen ikasi behar du, horrela bakarrik izan daiteke Jainkoaren adiskide munduaren aurrean. Gure jarrerek agertzen digute, Jesus guretzat nor den.

Lehenengo irakurgaia (*Is 22, 19-23*)

Isaias Profetaren liburutik

Jauna honela mintzatu zitzaion Xebnari,
errege-jauregiko arduradunari:

«Bota egingo zaitut kargutik eta zauden lekutik kenduko.
Egun hartan neure zerbitzari Eliakimi, Hilkiaseen semeari,
dei egingo diot;

zure soingainekoa jantzarazi, zure gerrikoa ezarri
eta zure aginpidea emango diot.

Aita baten pareko izango da

Jerusalemgo bizilagunentzat eta Judako herriarentzat.

Daviden jauregiko giltzak jarriko dizkiot lepoan;
hark irekia ez du inork itxiko; hark itxia ez du inork irekiko.
Iltzea egur gogorrean bezain sendo ezarriko dut Eliakim,
eta bere senitartearen harrogarri izango da».

Erantzun-salmoa (*Sal* 138 [137], 1-2a. 2b-3. 6 eta 8bc)

Jau-na-ri kan - ta, o-na bai - ta, hain du haun-di-
 a be - re be - ti - ko e-rru - ki - a.

- ✠. Eskerrak ematen dizkizut, Jauna, bihotz-**bi**hotzez,
 nire hitzak entzun dituz**ul**ako;
 kantuz goratzen zaitut aingeruen **aur**rean,
 eta zure tenplu santurantz begira ahus**pez**ten naiz. ✠.
- ✠. Eskerrak ematen dizkiot zure izenari, ‘
 zure maitasun eta leialtasun**ag**atik,
 paregabeak egin baitituzu ‘
 zeure izena eta **prom**esa.
 Dei egin nizunean, erantzun **zen**idan,
 kemena bizkortu bi**hot**zean. ✠.
- ✠. Gorena da, bai, Jauna, ‘
 baina umilari dio begi**rat**zen;
 harroari, berriz, urrutitik ant**ze**maten.
 Jauna, zure maitasuna beti**ki**koa,
 ez utzi bertan behera zeure esku**en** lana! ✠.

Bigarren irakurgaia (*Erm* 11, 33-36)

San Paulo Apostoluak Erromatarrei egindako gutunetik

Bai handia eta sakona Jainkoaren eskuzabaltasuna, jakinduria eta ezaguera! Bai aztergaitzak haren erabakiak eta bai sumaezinak haren

bideak! Nork ezagutu du Jaunaren pentsamendua? Nor izan da haren aholkulari? Nork eman dio hari lehenengo, gero hark itzuli behar izateko? Harengandik dira gauza guztiak, haren bidez eta harentzat. Aintza berari betieran! Amen.

Aleluia (Mt 16, 18)

A - le - lu - ia, a le - lu - ia, a - le - lu - ia.

∇. Zu Pedro zara, **harkaitza**;
harkaitz horren gainean eraikiko dut Nik neure **Eliza**,
eta Herioaren indarrak ez zaizkio nagusitu**ko**. ∇.

Ebanjelioa (Mt 16, 13-20)

Homiliarako argibideak

Homiliarako argibideak

Zu Kristo zara, Jainko biziaren Semea

Oraindik ere zineari erreparatzen badiogu, Jesusen pertsonak nolabaiteko interesa pizten du gure garaikideen artean. Hala ere anekdota hutsa dirudi askotan eta pertsonaia historiko bat gehiago da Jesus askorentzat, pertsonaia famatu bat, Jesusen garaiko zenbaitentzat izan zen moduan. Jeremias edo profetaren baten edota Joan Bataiatzailearen beraren errenkarnazio moduan ikusten zuten. Jesusek, ordea, estutu egiten ditu bere ikasleak erantzun pertsonala eman dezaten eta ez historian edo katekesian ikasitako erantzun errepikatu bat.

Pedro izan zen ausartu, eta Jesus Jainko biziaren Semearen misterioa aitortu zuena. Pedroren erantzuna ez zen izan liburukoa, zeruko Aitaren eraginez bihotzean landua baizik. Hala ere, ebanjelioan ikus daiteke Pedrok ere asko zuela oraindik ikasteko, Jesusek herria Erromatarretatik askatzeko eginkizuna zuela uste baitzuen hasiera batean, bere garaikide askok bezala (Mt 16,13-20). Benedikto XVI.ak esan bezala eta Frantzisko Aita Santuak ere errepikatu duen moduan, inor ez da kristau izatera iristen kristau-ikasbidea irakurrita bakarrik... Kristorekin topo egin duelako baizik. Esperientzia hori izan duena Jesusek liluratuta geratu da, Jesusek bezala bizi nahi du eta Jesusek bezala bizitza eskaintzeko prest dago.

Fededunok beharrezkoa dugu Eliza bezala elkartzen gaituen fedea elkarrekin aitortzea. Garrantzitsuena ez dira hitz zehatzak, hitz horiek adierazten diguten errealitatea baizik. Pedroren fede aitormenak Jesus Mesias moduan, Jainkoaren Seme moduan aurkezten du. Garrantzia du horrek juduen pentsamoldean, Jesus Jainkoarekin identifikatuz. Kristori buruzko ondorengo formulek, itun berrian eta elizaren hasieran, Jesusen Seme izatea asko azpimarratzen dute. Jesusek goraiatu egin zuen Pedroren jarrera, Galileako arrantzalearena baino gehiago, Jainkoak eragindako gizonarena zelako, hain zuzen. Fede-aitormen horrek eraman zuen Pedro, Jesusek Eliza eraikitzeko baliatu zuen Harri izatera, Itun Berriaren herria den Elizaren oinarri izatera, alegia. Jesusen ekimen honek, Eliza sortzeko ekimenak alegia, Jesus Jainko bezala agertzen du, Jainkoak bakarrik mantendu ditzakeen promesak egiten baitizkio Jesusek bere elkarteari.

Elizak Jesu Kristogan duen fedea beti aitortu du Haren errealitate hautsezina: egiazko Jainkoa eta egiazko gizona. Teologia tradizionalak Jesusen Jainko izateari garrantzia handia eman zion, egungo azterketa historikoak Jesusen giza alderdia ere azpimarratu

nahi izan du. Bakoitzak izan ditzake bere gustoak, baina ezinbestekoa izango da beti Jesusen bi alderdiak aintzakotzat hartzea eta bereziki bi alderdi horiek egoki bildu arren nire iritziarekin hitzez hitz bat ez datozenak ez kondenatzen saiatu behar dugu. Elizaren fedea jasotzen duten formula guztiek dute tokia, ezberdinak izanik ere.

Ezin da Jesusen errealitatea ulertu, egiazko Jainko dela onartzen ez badugu. Ez da Jainkoaren mezulari huts, ez da bitarteko huts. Jesus Jainkoak gizakiari egin dion behin betirako errebelazioa, agerpena da, Jainkoak gizakiari egin dion bere buruaren erabateko eskaintza. Jesus ez da salbatzaile bakarrik, baizik eta Bera da salbamen betea. Jainkoa Kristoren bidez komunikatzen zaigu, Berarekin bat egiten gaitu eta bere jainkozko bizitzan txertatzen gaitu: hori da salbamina. Horregatik sinesten dugu Jesus. Ezin dugu sinetsi gizon huts batean, gizonik onena izanik ere. Idolo bat sinestea litzateke hori. Absolutua den Jainko ahalguztiduna bakarrik sinets daiteke. Jesusengan sinesten dugu eta konfiantza osoa dugu berarengan, Bera Jainkoa delako.

Jainkoaren herriaren otoitza

Senideok: dei egiogun Jaunari, gure otoitzak entzun ditzan eta lagun diezagun:

- Jainkoak errukiz zain ditzan Frantzisko Aita Santua, Frantzisko gure gotzaina eta gure elkarteetan ardura eta zerbitzua duten guztiak.
- Jainkoak eman diezaien lurra lantzen dutenei lanerako indarra, ikertzaileei adimena, ikasleei saiatzeko gogoia eta guztioi geurean irauteko leialtasuna.
- Jainkoak sufritzen duten guztien ezinak entzun ditzan, bereziki lanik gabe eta egoera larrian bizi diren guztienak.

—Jainkoak bere dohainez bete ditzan gure senide, adiskide eta ongile guztiak.

Jakinduriaren iturria zaren Aita guztiz ona, Pedro apostoluari Zure Semearen nagusitasuna agertu zenion; entzun Zure herriaren otoitzak eta egizu gure fedea aurki dezala oinarria Pedoren ondorengoaren irakaspenetan, eta herri guztiek, Espirituak argiturik, aitor dezatela Jesus dela Kristo, Zure aintzarako eta gure salbamenerako mundura etorria. Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Oparigaien gainekoa

Kristoren opari bakarraren bidez, Jauna,
zeure seme-alaben herri egin gaituzu;
emaiozu onez zeure Elizari batasuna eta bakea.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Jaunartze-ondorengo otoitza

Eraman gudan onez, Jauna, bere betera
zeure errukizko salbamen-egintza;
egin gaitzazu on-onak eta adoretu,
gauza guztietan zure nahia bete ahal izateko.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Irailaren 3an
URTEAN ZEHARREKO XXII. IGANDEA

Agurra

Jauna zuekin.

Sarrerako oharpena

Kristok deitu gaituelako gara kristau: Berari jarraitzera deitu gaituelako, hain zuzen. Baina bere deia eguneroko deia da, eguneroko bizitzan gauzatzen dena. Gaurko ospakizunak Jesusen aldeko aukera garbia egitera eragin gaitzala, prest egon gaitzela leialtasunerako.

Damu-otoitza

Kristok bekatuaren eta heriotzaren gain lortu duen garaipena ospatzen dugu igandean. Aitor dezagun zeruetako Aitaren errukiaren beharrean garelako, bekaturako hilik bizi berrira piztu gaitezen.

—Jesus Jauna, egiaren eta graziaren **bet**ea zarena: erruki, Jauna.

—Jesus Jauna, gu aberasteko zeure burua behar**tsu** egin duzuna: Kristo, erruki.

—Jesus Jauna, gurekin zeure herri santua egitera **et**orri zarena: Erruki, Jauna.

Erruki dakigula Jainko guztiz ahaltsua, eta, gure bekatuak barkaturik, eraman gaitzala betiko bizira.

Otoitza

Zeru-lurren Jainkoa, Zugandik dator on guztia;
sartu gure bihotzean Zuganako maitasuna;
lot gaitzazu gero eta estuago Zeurekin,
gure baitan indar dezazun on den guztia
eta indartu duzuna arreta handiz zaindu.

Zure Seme Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez,
Zurekin eta Espiritu Santuarekin batean
Jainko eta Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Hitzaren liturgiari oharpena

Jainkoak aukeratzen gaitu gu, ez guk Bera. Baina Berak gu aukeratzeak gure erantzuna behar du. Horretarako hautsi behar ditugu sarritan bizitzeko ditugun moldeak, Jainkoaren erara, maitasunean bizitzeko.

Lehenengo irakurgaia (Jr 20, 7-9)

Jeremias Profetaren liburutik

Liluratu egin nauzu, Jauna, eta ni zure lilurapean erori;
bortxatu egin nauzu eta menderatu.
Barregarri gertatu naiz egun osoan; burlaka ari zaizkit denak.
Hitz egiten dudan bakoitzean, garrasi egiteko da;
indarkeria eta zapalkuntza salatuz hots egin beharra dut;
Jaunaren hitza irain- eta iseka-bide da niretzat egun guztian.
Hau nioen neure baitarako: «Gogoratu ere ez dut egingo;
ez dut gehiago haren izenean hitz egingo».
Baina, orduan, sua bezalako zerbait sentitzen nuen barruan;
hezurretaraino erretzen ninduen;
saiatzen nintzen hura itotzen, baina ezin!

Erantzun-salmoa (Sal 63 [62], 2. 3-4. 5-6. 8-9)

Zu - re e - ga - rriz dau - kat go - go - a, Jau -
na, e - ne Jain - ko - a.

- ∞. Jainko, Zu ene Jainko,
goizetik nabilkizu bila,
zure egarriz daukat gogo, zure irrikaz ni naizen guztia,
lur idor, agor, ur gabea bezala. ☩.
- ∞. Horrela egon nahi dut santutegian Zuri begira,
zure indarra eta ospea ikusiz.
Bizia baino ederragoa baita zure maitasuna,
goratuko zaituzte nire ezpaineak. ☩.
- ∞. Horrela nahi zaitut bedeinkatu neure bizitzan,
eskuak altxatu zure izenean.
Jakirik gozoenez bezala naiz aseko,
eta nire ezpaineak poz-oihuz zaituzte goretsiko. ☩.

Bigarren irakurgaia (Erm 12, 1-2)

San Paulo Apostoluak Erromatarrei egindako gutunetik

Senideok: Jainkoaren errukiagatik eskatzen dizuet eskain dezazuela zeuen burua opari bizi, santu eta Jainkoarentzat atsegingarri; hori da egiazko zuen gurtza. Ez egokitu mundu honen iritzietara, baizik eta eraberri zaitezte zeuen pentsaera aldatuz; horrela bereizi ahal izango duzue zer den Jainkoak nahi duena, zer den ona, atsegingarri zaiona eta bikaina.

Aleluia (Ik. Ef 1, 17-18)

✠. Jesu Kristo gure Jaunaren Aitak
argi ditzala gure barruko begiak,
jakin dezagun zer itxarotera
dei egin digun. ✠.

Ebanjelioa (Mt 16, 21-27)

Homiliarako argibideak

Gurutzea hartu eta Jesusi jarraitu

Hasiera-hasieratik, Jesusen heriotza eskandalu-bide gertatu zen bai juduentzat eta baita jentilentzat ere. Gurutziltzatu baten testigantza egiteak berekin zuen porrota. Jesusek bere nekaldia iragarri zuenean ere Pedro haserretu eta kontra jarri zen (Mt 16, 21-27). Jesusek “Satanás” izena eman zion une hartan Pedrori, hau da, behaztopa eta eskandalu-bide bihurtu zuen deabru tentatzailearen izena. Denbora gutxi lehenago (joan zen igandeko ebanjelioa) aitortu zuen Pedrok berak Jesus zela Mesias, Jainkoaren Semea. Baina bere giza izaeran, ezin zuen ulertu Mesias sufritzailearen irudi mingarria. Horregatik, gaur, Jesusen ez dio “Harkaitz” deitzen, behaztopa den harri baizik.

Gure salbamen historiaren testigu batzuk agertzen digute posible dela sufrimena bizitzaren iturri bihurtzea, maitasunez bizi badugu eta bihotza zabaltzen badugu besteen sufrimenarekiko. Batzutan ez dugu Jainkoari gure kexua agertzea beste erremediorik, baina beti prest agertu behar dugu bere asmoa onartzeko, badu eta Jainkoak indarra gure bizitzak aldatzeko, aldaketak bide zaila eta nekea nozitzea berekin izan arren (Jr 20,7-9). Jainkoak ez du nahi inork sufritzerik, baina ez zion bere Semeari sufrimena kendu. Jesusek ere ez zuen sufritzea bilatzen, baina Aitarengan zuen konfiantzak

sinesterazi zion, bizitzaren eta heriotzaren gainetik dagoena beti Jainkoaren maiatsuna dela. Horrek bultzatzen du san Paulo eskaintza bizi izan gaitezen gu gogoberotzera (*Erm* 12,1-2).

Gurutzearen eromena izan da Jainkoak mundua salbatzeko erabili duen jakinduria handia. Kristoren gurutzeak askori lagundu dio bere gurutzea eramaten. Jesusen gurutzeak geure gurutzeak eraldatu ditu, dagoeneko ez goaz bakarrik, Kristo gurekin dator, gure bidelagun da, gure gurutze-lagun, alegia. Askori kostatzen zaio, ordea, habean lotua dagoen Jesusi kantatzea. Gure kulturak sahiestu egiten ditu sufrimendua eta heriotza.

Gurutzea ordea gure bizitzaren parte da: gure ahulatasun guztien bilduma eta ezaugarri eta gure izatearen alderdi ilunaren agerpen. Gure argiuneak agertu nahi izaten ditugu beti, gure ahalmenak eta gure lorpenak. Gure ahultasun eta itzaluneak ezkututatu ohi ditugu ordea. Jesusen bidea berriz nekalditik igarotzen da piztuerara iristeko, eta horrela erakusten digu gure ahultasun eta porrotak, gure zauri eta bekatuak bizi-iturri bihurtzeko bidea. Jesusen gurutzea ez da munduko mina eta zapalketa justifikatzeko bide, hori erokeria bat litzateke. Zeharo bestela gertatzen da: Jesusen gurutzea zapalketa eta min horiek salatze bidea da. Jesusek gurutzea hartu zuen, gure munduan gurutziltzatu gehiago sekula egon ez dadin.

Bizitza galduz, emanez, bakarrik iristen da egiatzko bizitza. Bizitza erabat aprobetxatzen eta muga guztiak gainditzen saiatzen denak, sarritan dena galtzen du. Bizitza emateko da. Horixe bizi dute ezkonduak, baina baita bere buruaz ahazturik besteentzat bere burua emanez bizi diren hainbatek ere. Zerbitzua da besarkatu behar dugun bizimodua.

Jainkoaren herriaren otoitza

Senideok: eska diezaiogun Jaunari entzun ditzala deika ari zaion herriaren otoitzak:

- Egigun otoitz mundu zabaleko Eliza gogoan izanik; Jaunak lagun diezaion fedean, esperantzan eta maitasunean hazten.
- Egigun otoitz sufritzen duten guztiak gogoan izanik; kartzelatuek, gaixoek eta etxetik urrun diren guztiak Jaunaren babes eta indarra izan dezaten.
- Egigun otoitz gure senide hildako guztien alde; Jainkoak bere etengabeko errukiz eta beso zabalez onar ditzan.
- Egigun otoitz Eukaristia ospatzen ari garenontzat ere; hemen ospatzen dugunaren fruituak eguneroko jardunean senideen zerbitzura jar ditzagun.

Entzun Zure herriaren otoitzak, Jauna, eta berri gaitzazu egiaren Espirituaz, mundu honetako lilurek engaina ez gaitzaten, baizik eta Zure Semearen egiazko ikasle bezala asma dezagula ongia bereizten eta gurutzea hartuz Kristori itxaropenez jarrai diezaiogula. Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Oparigaien gainekoa

Eskaintza santu honek, Jauna, ekar diezagula beti zure salbamenaren dohaina, sakramentuetan irudiz ospatzen duguna zure indarrak bere betera eraman dezan. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Jaunartze-ondorengo otoitza

Mahai santuko ogia harturik,
otoitz egiten dizugu, Jauna:
maitasunaren agiria den janari honek
sendo dezala gure bihotza
geure senideengan Zu zerbitza zaitzagun.
Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Irailaren 10ean
URTEAN ZEHARREKO XXIII. IGANDEA

Agurra

Jaunaren grazia eta bakea izan bitez zuekin.

Sarrerako oharpena

Guztiok behar ditugu lagunak, haiez inguraturik maitasunean bizitzeko. Errespeturako eta batasunerako deia gure barnean sortzen da, ezin baita inor bakarrik bizi. Jainkoaren Hitzak argitzen gaitu gaur ere Eukaristian, eta besteekiko harremana berritzen eta sendotzen laguntzen digu. Zabal diezaiogun bihotza onartzen eta dei egiten digun Jainkoari.

Damu-otoitza

Hurbil gaitezen Jainko zuzenagana, apalik eta bihotz-damuturik, eta, geure burua bekatarari aitortuz, eska diezaiogun errukia Jainkoari

—Jesus Jauna, galdurik zegoena bilatzera **etorri** zarena: erruki, Jauna.

—Jesus Jauna, guztion erospenerako zeure bizia **eman** duzuna: Kristo, erruki.

—Jesus Jauna, zeure seme-alaba sakabanatuak **biltzen** dituzuna: Erruki, Jauna.

Erruki dakigula Jainko guztiz ahaltsua, eta, gure bekatuak barkaturik, eraman gaitzala betiko bizira.

Otoitza

Oi Jainko, Zuk salbatu gaituzu eta zeure seme-alabatzat onartu; begira onbera seme-alaba ordeko egin gaituzunoi, Kristogan sinesten dugunok egiazko askatasuna

eta betiko bizia izan ditzagun.

Zure Seme Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez,
Zurekin eta Espiritu Santuarekin batean
Jainko eta Errege bizi baita gizaldi eta gizaldietan.

Hitzaren liturgiari oharpena

Kristauok beste gizon-emakume guztiekiko errespetuan eta maitasunean bizitzera deituak gaude, ez kanpotik datorren lege bezala, kristauaren bokazioa maitasuna delako baizik. Jainkoaren irudira sortuak gara, Semearengan seme-alaba gara... horra gure duintasuna.

Lehenengo irakurgaia (Ez 33, 7-9)

Ezekielen Profezia liburutik

Honela mintzo da Jauna: «Gizaseme, Israel herriaren begirale izendatu zaitut. Nik esandakoa entzutean, ohartarazi egin behar diezu nire izenean. Gaiztoen bati hilko dela esaten badiot, eta zuk ez badiozu ohartarazten bere jokabidea alda dezan, gaiztoa bere erruz hilko da, baina zuri eskatuko dizut haren heriotzaren kontua. Aitzitik, zuk ohartarazten badiozu gaiztoari, bere jokabidea alda dezan, eta hark ez badu aldatzen, gaiztoa bere erruz hilko da, baina zuk onik aterako duzu zeure bizia».

Erantzun-salmoa (Sal 95 [94], 1-2. 6-7c. 7d-9)

En- tzun- go al du- zu- e gaur Jau- na - ren min - tzo -

a: "Ez go- gor - tu zu- en bi- ho - tza".

- ∅. Zatozte, degiogun poz-oihu **Jaunari**,
poz-irrintzi, salbatzen gaituen hark**kaitzari**.
Aurkez gakizkion eskerrak **emanez**,
degiozun jai txaloka eta **kantari**. ∅.
- ∅. Zatozte, gurtu dezagun ahus**pezturik**,
belaunika gaitezen egin gaituen Jaunaren **aurrean**.
Bera baita gure Jainkoa, ‘
eta gu hark larraturiko **herria**,
haren zainpeko **artalde**a. ∅.
- ∅. Entzungo ahal duzue gaur haren **ahotsa**:
«Ez gogortu bihotza Meriban **bezala**,
Masako egunean basamortuan **bezala**, ‘
tentatu egin baininduten zuen **gura**soek,
probatu, Nik eginak ik**usi** arren». ∅.

Bigarren irakurgaia (*Erm 13, 8-10*)

San Paulo Apostoluak Erromatarrei egindako gutunetik

Senideok: Ez izan zorrik inorekin, elkar maitatzekoa baizik, zeren lagun hurkoa maite duenak betea baitu legea. Izan ere, harako «ez egin adulteriorik, ez hil inor, ez ostu, ez gutzizatu» eta beste edozein agindu, esaera honetan biltzen da: «Maita ezazu lagun hurkoa zeure burua bezala».

Lagun hurkoa maite duenak ez dio gaitzik egiten. Maite duenak, beraz, erabat betetzen du legea.

Aleluia (2 Ko 5, 19)

A - le - lu - ia, a - le - lu - ia, a - le - lu - ia

∇. Jainkoa ari zen Kristogan mundua berekin adiskidetzen, eta guri eman digu adiskidetzearen **me**zua. ∇.

Ebanjelioa (Mt 18, 15-20)**Homiliarako argibideak***Senideek elkar zuzentzea*

«Aska ditzagun lokarriak eta utzi nazazu» dio euskal musika talde baten (Ken-zazpiren) kantu batek. «Utz nazazu bakean» asko entzuten dugun esaldia da; izan ere, ez zaigu gustatzen inork gure bizitzari buruz iritzirik ematea. Bakoitzak nahi duena egin nahi izaten du, gure egintzek elkartean, besteengan, eraginik ez baldute bezala. Baina egia zera da: gaitzak eta ongiak eragina dute guztiongan, gizakiok uharteak ez gara eta. Jainkoak besteen bizitzaren arduradun egin gaitu (Ez 33,7-9). Jainkoaren galderaren oihartzuna etengabe entzun behar genuke gure barnean: «Non da zure senidea?» (Has 4,9).

Egia da, askotan gaitz egiten dugula konturatu gabe, gaizki ari garela konziente izan gabe... Kristau jarrera ordea, maitasunean oinarri duena, elkar zuzentzea da. Kristau maitasuna ez da inori kalterik ez egitea bakarrik, baizik guztien ongia bilatzea. Norbait ondo ari ez denean bere kristau konpromisoarekiko, apaltasunez, zuzendu egin behar da, esan egin behar zaio (Mt 18,15-20).

Familietan haustura bizi izan da kristau bizipenarekiko. Belaunaldietan aldaketa gertatu da. Adinekoak loturik daude oraindik kristau moralarekiko eta belaunaldi gazteagoek beste era batera ulertzen eta bizitzen dituzte gauzak. Bakeagatik, gai hauen inguruan isiltasuna bizi da etxe askotan... esan daiteke isiltasunean sufritzen dutela aiton-amona edo guraso askok.

Egungo gai larrienetako bat «hezkuntzarena da». Eskoletan ere, haur eta gazteak era osoan hezitzetik, gai akademikoetara murriztu dute sarritan hezkuntza. Familiak eta eskolak bere hezkuntza-ardura betetzen ez badute, noraezean bizi den jende asko aurki dezakegu gure gizartean.

Kristau maitasuna aintzakotzat harturik, bizitza publikoan parte hartu behar dugu kristauok eta maitasunaren zibilizazioa delakoa eraikitzen lagundu. Jainkoaren esperientzia duten pertsonak profeta eginkizuna dute, garaikideek bizi dituzten arriskuez jabetu eta salatu behar dituzte. Ebanjelioak sarri salatzen ditu gizakiok gure interesen arabera eraikitzen ditugun salbamen-faltsuak. Ebanjelio horrek berak egiten du presente gure munduan Jainkoaren egiazko salbamena.

Gure garaiko krisia ez da ekonomikoa bakarrik. Krisi morala da, balioen krisia da. Gure bizitzari zentzua ematen zieten hainbat balio desagartzen ari dira gizartetik. Kristauok ezin dugu beste aldera begiratu. Maitasunaren gizartea eratzeko gure gogoia eta itxaropena islatu behar ditugu eta partekatu gure garaiko gizon-emakume guztiekin.

Jainkoaren herriaren otoitza

Senideok: jo dezagun Jaunarengana, gure otoitzak entzun ditzan eskatuz:

- Elizaren alde: Jaunak bakea eta batasuna eman diezazkion eta gaitz guztietatik babesturik Ebanjelioaren zerbitzari leial egin dezan.
- Munduko bakearen alde: gizaki guztien bihotzetan maitasuna eta elkarrenganako ulermena erne daitezen.
- Ezinean, gaixo edota goserik daudenen alde: Jaunaren laguntza eta gure arreta eta esku zabala falta ez dezaten.
- Gaur hemen bilduak gaudenon alde: fedean azkenera arte leial iraunez, egun batean zeruko mahaian ere elkar gaitezen.

Jesu Kristo gure Jauna, Zeuk hitz eman diguzu, zeruko Aitak entzuten duela Zure izenean biltzen direnen otoitza; emaguzu espiritu eta bihotz berria, elkar maitatuz Zure legea egiaz bete dezagun. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Oparigaien gainekoa

Oi Jainko, Zu zaitugu egiazko jainkozaletasunaren eta bakearen iturria; egizu, dohain honen bidez aitor dezagula eta goretsi zure handitasuna, eta sakramentu hau hartzeak sendo dezala gure arteko elkartasuna. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

Jaunartze-ondorengo otoitza

Hitzaren eta sakramentuaren mahaian janaritzen eta biziberritzen dituzu, Jauna, zeure fededunak; zure Semearen dohain handiak balia dakizkigula haren bizian beti parte izatea merezi dezagun. Jesu Kristo gure Jaunaren bitartez.

